EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 26.5.2025.
COM(2025) 252 final

ANNEX

PRILOG

Prijedlogu odluke Vijeća

o utvrđivanju stajališta koje sudionice Sporazuma o službeno podupiranim izvoznim kreditima trebaju zauzeti u ime Unije u pisanom postupku u pogledu pojedinačnog posebnog dogovora kako bi se Ukrajini osigurala prihvatljivost za vezanu pomoć

PRILOG

NACRT POJEDINAČNOG POSEBNOG DOGOVORA

1. Referentni broj: Potrebno je utvrditi.
2. Ime odredišne zemlje: Ukrajina
3. Ime kupca / korisnika kredita: Nije primjenjivo.
4. Opis transakcije: Nije primjenjivo.
5. Uvjeti

U skladu sa svim ostalim člancima Sporazuma.

6. Prijedlog pojedinačnog posebnog dogovora

Odobravanje prihvatljivosti Ukrajine za primanje vezane pomoći, neovisno o kriterijima utvrđenima u članku 32. Sporazuma.

Mjera će stupiti na snagu odmah i ostati na snazi dvije godine nakon stupanja na snagu.

Za transakcije obuhvaćene područjem primjene Sporazuma može se pružiti službena potpora u skladu s uvjetima ovog pojedinačnog posebnog dogovora pod uvjetom:

– da je zahtjev za potporu za vezanu pomoć zaprimljen najkasnije do kraja razdoblja valjanosti ovog pojedinačnog posebnog dogovora, i

– da je datum konačne obveze u razdoblju od 18 mjeseci nakon isteka razdoblja valjanosti ovog pojedinačnog posebnog dogovora.

7. Natječajno razdoblje: Nije primjenjivo.
8. Nacionalnost i nazivi poznatih podnositelja ponuda: Nije primjenjivo.
9. Ostale informacije

U skladu s člankom 32. Sporazuma vezana pomoć ne odobrava se zemljama čiji je BND po glavi stanovnika, prema podacima Svjetske banke, iznad gornje granice za zemlje nižeg srednjeg dohotka. Za potrebe prihvatljivosti za vezanu pomoć u okviru Sporazuma, zemlja će promijeniti kategoriju tek nakon što dvije godine zaredom nije promijenila kategoriju prema Svjetskoj banci. Svjetska banka svake godine 1. srpnja ažurira razvrstavanje zemalja prema dohotku na temelju njihova BND-a po glavi stanovnika (metoda Atlas) za prethodnu kalendarsku godinu.

Na temelju podataka iz 2023. Svjetska banka je 1. srpnja 2024. prvi put svrstala Ukrajinu u kategoriju zemalja s višim srednjim dohotkom (4950 USD BND-a po glavi stanovnika, dok je prag za zemlje s višim srednjim dohotkom utvrđen u iznosu od 4516 USD[1]). Ako Svjetska banka 1. srpnja 2025. potvrdi to razvrstavanje, tajništvo OECD-a će za potrebe Sporazuma automatski svrstati Ukrajinu u kategoriju zemalja koje ne ispunjavaju uvjete za primanje vezane pomoći.

Svjetska banka u srpnju 2024. izjavila je da je svrstavanje Ukrajine u višu kategoriju posljedica nastavka rasta BDP-a (zbog aktivnosti građevinskog sektora (24,6 %), što je odraz znatnog povećanja izdataka za ulaganja u obnovu Ukrajine od posljedica uništavanja koje je još u tijeku), smanjenja broja stanovnika (pad za više od 15 %) i povećanja cijena domaće

[1] Ukrajinski BND po glavi stanovnika 2023. se povećao za 26 %. Bruto nacionalni dohodak Ukrajine po glavi stanovnika 2022. bio je znatno ispod praga za zemlje s višim srednjim dohotkom – 3930 USD (prag za zemlje s višim srednjim dohotkom utvrđen je u iznosu od 4466 USD).

proizvedene robe i usluga. S obzirom na predviđeni rast ukrajinskog BDP-a 2024. i stalni pad broja stanovnika u odnosu na predratne brojke moguće je da će Ukrajina ostati u kategoriji zemalja s višim srednjim dohotkom.

Europska unija smatra da odredbe članka 32. Sporazuma o metodologiji za utvrđivanje statusa prihvatljivosti zemlje nisu primjenjive na konkretnu situaciju u Ukrajini.

Preuveličani BND po glavi stanovnika Ukrajine i svrstavanje u višu kategoriju dohotka prema Svjetskoj banci ne bi trebali dovesti do toga da se Ukrajina za potrebe Sporazuma svrsta među zemlje koje nisu prihvatljive za primanje vezane pomoći jer to ne bi služilo glavnoj svrsi zabrane dodjele vezane pomoći zemljama s višim srednjim dohotkom, tj. izbjegavanju narušavanja trgovine i poticanju financiranja izvoza prema standardnim uvjetima Sporazuma, a ne prema uvjetima vezane pomoći. Ukrajina je i dalje znatno pogođena krizom, a svrstavanje u višu kategoriju dohotka Svjetske banke ne odražava stvaran znatni rast ukrajinskog gospodarstva u mjeri koja je dovoljna da se promiče standardna trgovina, a ne pomoć. Naprotiv, za sudionice je ključno da svi mogući vanjski izvori budu dostupni za financiranje obnove Ukrajine tijekom ograničenog razdoblja.

Nadalje, EU želi naglasiti da odluka da se pri utvrđivanju statusa prihvatljivosti za vezanu pomoć ne slijedi razvrstavanje zemalja Svjetske banke ne bi bila presedan za sudionice. Sudionice su 1991. odlučile da zemlje bivšeg istočnog bloka ne ispunjavaju uvjete za primanje vezane pomoći, neovisno o njihovoj kategoriji prema klasifikaciji zemalja Svjetske banke. Ta je odredba (takozvana „meka zabrana”) bila uključena u Sporazum do 2012.

Nadalje, valja napomenuti da Svjetska banka trenutačno provodi reviziju svoje metodologije za razvrstavanje zemalja po dohotku.

Naposljetku, EU ističe da prihvaćanje predmetnog pojedinačnog posebnog dogovora ne bi trebalo predstavljati „automatski primjenjiv” presedan za buduće slučajeve izvanrednog geopolitičkog i gospodarskog stanja, koji se trebaju razmotriti i analizirati jednako pomno.